

Zopet se je struga reke s peskom zadela in si poiskala novo pot po občinski cesti. Voda je poblatila travnike in njive, razdrila mostove, obrambe in jezove. Škode na poljskih pridelkih je bilo 40.000 K. Velika je škoda, ki se je dogodila posameznim posestnikom na otavi, mostovih, jezih itd. Promet je bil za več časa ustavljen; občina je za popravilo ceste plačala 2000 K.

Del občinske ceste pri Boharini je bil tik Dravinje zavarovan z jezom, a povodenj 1. 1900 ga je podrla; zaradi pomanjkanja denarja se ni mogel vnovič postaviti; občina je vkljub 69% občinskih doklad globoko v dolgovih, ki znašajo 3000 K. Da so se popravile ceste, morala si je izposoditi 1600 K. Občina šteje 1259 prebivalcev, ki so večinoma jako ubogi.

Občinski odbor je 9. junija 1901 sklenil, se obrniti s posebno prošnjo na zbornico državnih poslancev, da se ji dovoli državna podpora. Ta prošnja se je danes po podpisane (Zičkarju) izročila zbornici. Hitra pomoč je potrebna. Zato stavimo predlog: Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlada se pozivlja, da priskoči občini Zreče, ki je po omenjenih povodnjah močno poškodovana, kakor tudi tamošnjim posestnikom hitro z združenimi državnimi sredstvi na pomoč. — Dunaj, dne 20. sept. 1901. Zičkar in tovariši.

Politični ogled.

Terminska igra z žitom. Ubogi kmet se muči v potu svojega obraza, da pridela zemske sadove. A sam jim ne more določiti cene, ampak igralci na takozvani borzi delajo cene poljskim pridelkom. Na papirju kupujejo tisoč stotov pšenice, a je nima oni, ki jo prodaja, in oni je ne dobi, ki jo kupuje. Vsa pšenica je le na papirju. Ampak dogovorita se le, da si bosta razloček v cenah izplačala gotov dan (ob gotovem roku ali terminu, zato ime terminska igra.) In zdaj prodajalec in kupovalec te pšenice gledata, da stoji cena pšenice ob določenem terminu visoko oziroma nizko. Dve stranki se torej vedno borita na borzi: ena žene cene gor, druga jih pritiska dol, in kakoršne cene se določijo v tej igri judovskih spekulantov, tako mora kmet kupovati in prodajati. To pa je gotovo velika krivica, da vsi drugi odločujejo o kmečkih stvarih, le kmet ne. Zato pa zahtevajo v naši državni zbornici, da se ta terminska igra odpravi. Posebno se naši slovenski poslanci kot zastopniki kmečkega naroda za to stvar zelo zanimajo in državni poslanec dr. Miroslav Ploj ima celo vodilno vlogo v boju proti terminski igri.

Ogrski državni zbor je dne 28. tega mes. otvoril cesar s prestolnim govorom. Vlada je naglašal potrebo trajne pogodbe med Avstrijo in Ogrsko, ki naj temelji na pravičnih ozirih obojestranskih interesov. Prestolni govor je napovedal tudi dolgo vrsto predlogov gospodarskega značaja. — Po dovršenih ožjih volitvah šteje katoliška ljudska stranka 25 poslancev, Slovaki 4, Srbi 1.

Hrvatski sabor se je dne 22. oktobra nenadoma razpustil. Nove volitve bodo v prvi polovici novembra in novi sabor se sestane že koncem novembra.

Češka kmetijska stranka (agrarna stranka) je z izidom zadnjih volitev za deželni zbor zelo zadovoljna. K zmagi je pripomogla velika zavest kmečkega ljudstva o važnosti svojega stanu. Polovico mandatov v kmečkih občinah še imajo sicer vedno druge stranke v rokah, vendar so morale postaviti tudi te v volilnih okrajih za kandidate možé, ki so kmetiskim zahtevam naklonjeni, sicer bi nekateri težko prodrli. Češki kmetje pa imajo tudi v svoji sredini visoko izobražene možé, katerim so lahko brez strahu izročili deželnozborske mandate.

Gospodarski boj med mestom in deželo se vrši sedaj v Berlinu z okolico. Berlin potrebuje vsak dan 600.000 do 650.000 litrov mleka. Okoli 500.000 litrov je dovažala dežela, ostalo množino so dajali posestniki krav v mestu. Prodajo mleka po mestu imajo v rokah posebni prekupci, okoli 2500 na številu. Ti so kupovali od deželanov mleko po 11 plenigov ter je prodajali po 18. Kmečki liferantje mleka so sklenili zvezo, da ne bodo prekupcem več dovažali mleka, ako ga ne plačajo po 13½. Prekupci so se temu ustavili in začel se je boj. Ker kmetom primanjkuje denarnih sredstev in ker so meščani

potegnili s prekupci, bodo kmetje bržkone podlegli. To je eden dokaz, da obstoji med meščanskimi in kmečkimi težnjami istinito nasprotstvo in da ni hujskač, ki kmete vedno opozarja, naj stojé na braniku za svoje koristi. »Štajerc« bo seveda ta boj zamolčal.

Kmečko gibanje na Bavarskem. Na vseh krajih in koncih so se začeli gibati kmetje ter zavzemati svoje stališče proti vsem javnim dogodkom, ki zadevajo njihov stan. V Regensburgu na Bavarskem se je zbralo pred kratkim 6000 kmetov, da se pogovorijo o novi carini (colnini). Zahtevali so, da se naj na štiri glavne žitne vrste pšenico, rž, oves, ječmen, postavi enaka carina in sicer vsaj 6 mark na dva stota.

Zadružno življenje na Nemškem. Pri nas spodnještajerske nemške stranke kar divjajo proti zadrugam. Iz Nemškega pa prihaja poročilo, da je tam v l. 1900 poslovalo 3544 zadrug. Vsega prometa v teh zadrugah je bilo 460 milijonov mark. Pridelkov se je prodalo za 28 milijonov mark; stroški so bili pri prodaji jako majhni, samo 1,8%, torej je skoraj ves dobiček ostal v žepih kmetov. Posebna pozornost se je na Nemškem začela obračati na vinarske zadruge. Na Spodnjem Štajerskem pa nemški listi ne morejo dovolj oblatiti zadrug, in pomagata jim »Štajerc« in »Rodoljub«. Ti listi se hvalijo, da hočejo kmetu dobro, v istini pa mu mečejo pesek v oči. Krščansko misleči slovenski kmetje se bodo morali ustaviti temu vpitju!

Dopisi.

Iz rogaškega okraja. (Splošne razmere) v tem okraju niso za Slovence nikakor ugodne. V gospodarskem oziru večina prebivalstva stoka pod nasilstvom gmotne odvisnosti. Četudi je gospodarski položaj slovenskega ljudstva znan kot splošno bešen in tužen, je naše gmotno stanje vendar še revnejše. Ravno to pa je pri našem ljudstvu tudi glavni vzrok politično-narodne plašljivosti. Mnogo jih je prisiljenih v odločilnih trenutkih zatajiti svoje prepričanje in prodati svoj glas, svoje ime. Bridko je to, toda je žalibog tako.

A vendar se mora pripoznati, da je ljudstvo v narodnem oziru tudi nevedno. Brezdvomno bi se navzlic gmotnim razmeram začelo pospevati do narodne zavednosti, do dejanske odločnosti, ako bi bilo o njej dovolj podučeno. Narodna zavest se pa vzbuja, oživlja in vzdržuje le z društvom in z ljudskimi shodi. In teh je v rogaškem okraju krvavo potrebno. Sicer obstoja politično društvo pri Sv. Križu tik Slatine, toda to je omejeno res samo za Sv. Križ, vsled česar ni moglo širiti svojega delokroga. Zakaj se politično društvo ni ustanovilo za ves okraj, nam ni znano. (Glej današnji dopis iz Sv. Križa tik Slatine. Op. ured.) Truda, požrtvovalnega dela se ne smemo bati. Ljudstvo potrebuje narodne zavesti, politične izobrazbe. Izraža se torej iskrena želja, da se imenovano društvo preustroji za ves okraj. Z združenimi močmi bo gotovo izvrševalo svoj vzvišen namen. Tu pa je ne samo utrditi politično-narodno zavest, ampak tudi izpodrinuti nemški terorizem, ki dandanes prevladuje po vsem okraju. Zato pa do danes nobenega javnega zastopa nimamo Slovenci. Okrajni zastop je letos zopet prišel v nasprotne roke. A kriva ni temu toliko narodna brezbriznost, ampak znana volilna preosnova, po kateri so povsod veliko slovenskih veleposestnikov črtali iz te skupine.

Vendar upanja radi tega ne smemo izgubiti. Ko bo ljudstvo izpoznalo, kdo je njegov prijatelj, kdo nasprotnik njegovih teženj, se bo tudi odločilo, komu naj v bodoče sledi. In na to je treba posebno v rogaškem okraju delovati, da se oslabi nemški življenj in da ljudstvo prešine prava narodna zavest.

Velenje. (Pet je.) Vzlic vsem zaprekam, katere so se od nasprotne strani de-

lale, je vendar bilo nekaterim delavnim narodnjakom mogoče pri »Bralnem društvu zgornje Šaleške doline« ustanoviti odsek za moški pevski zbor. Že sedaj samo pri dveh pevskih vajah se je videlo, da bode zbor dobro napredoval. Poglavitna zahvala gre seveda čast. gospej Skaza, ker nam svoj glasovir za vaje prepušča. Tudi našemu organistu se moramo zahvaliti za njegovo požrtvovalnost kot učitelj. Pa tudi še nekaterim drugim se moramo zahvaliti za njihovo požrtvovalno sodelovanje. Torej le tako naprej; pevci zgornje Šaleške doline, pokažite kmalu, da ste narodnjaki in prijatelji prelepe slovenske pesmi.

Pri tej priliki pa še vendar mora opomniti, da ima vsak pevski zbor tudi stroške za sekirice itd. Prosi se torej, da se bode skrbelo od strani naših narodnjakov, da dobi pevski zbor podporo, in da bode vzdrževanje tistega osigurano. — Za sedaj samo toliko, pri drugi priložnosti pa več.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Promocija. Na graškem vseučilišču je bil včeraj promoviran doktorjem bogoslovja č. g. Josip Somrek, kapelan pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Iskreno čestitamo!

Iz Brežic. Poročil se je zdravnik dr. Josip Strašek z gđ. Micko Dlouhy. G. dr. Josip Strašek je Slovenec in je nastavljen kot okrožni zdravnik za brežiški okraj.

Iz Ptujja. Kap je zadela in takoj usmrtila klobučarja Simona Majerja.

Gledališčna predstava v Celju. Na dan vseh svetnikov v petek 1. nov. 1901 se bo igrala v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju znana žaloigra »Mlinar in njegova hči«. Začetek točno ob 7. uri.

Od Sv. Urbana pri Ptujju nam pišejo: Dne 18. preteklega meseca smo pokopali občesposhtovanega in dobro poznane očeta Franca Belec, posestnika v Vintarovcih, kateri je po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti v 67. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Pokojnik je bil večletni občinski predstojnik, ud krajnega šolskega sveta, ud cerkvenega konkurenčnega odbora in zvest naročnik »Slov. Gospodarja«. Potegoval se je rad za pravice našega naroda in svoje občine. Kako občesposhtovan je bil pokojnik, pokazalo se je na dan njegovega pogreba, ko se je zbralo mnogo znancev in prijateljev, kateri so ga z gorečimi svečami spremljali z domačima gospodoma duhovnikoma od njegove rojstne hiše do hladnega groba. Pokojnik je bil tudi o svojem času godec, zato so ga na dan njegovega pogreba njegovi tovariši tudi z godbo spremljali. Na pokopališču so imeli g. župnik ginljiv nagovor. — Svetila pokojniku večna luč!

V Ljutomeru je umrl v soboto dne 26. t. m. davčni kontrolor g. Josip Ivančič. Pogreb je bil v ponedeljek. Blagi pokojnik je bil mož trdnega značaja. Svojemu narodu je ostal vedno zvest in čeravno je moral vsled tega veliko trpeti, vendar nikdar ni uklonil tilnika. V svojem občevarju je bil zelo ljubeznjiv in priazen. Bog tolaži njegovo blago gospo vdovo pri hudem udarcu. Trajen mu spomin!

V Brežicah se je naselil slovenski brivec g. Holc. Slovenci k Slovincu!

Knjiga za učiteljstvo. Tiskarna J. Krajec nasledniki v Novem mestu nam je priposlala drugi natis knjige »Navodilo za poduk v spisju za ljudske šole. Sestavil stalni odbor črnomeljski.« Knjiga obsega 51 strani in stane 1.40 K.

Iz Šoštanja nam poročajo: Neki nemški dopisun iz našega trga je pred kratkim izvršil zopet junaški in človekoljubni čin v nemški »vahtarci« in drugih listih. Z obrekovanjem je hotel škodovati slovenskemu učitelju. Hudodelstvo, ki ga